

RAPPORTERINGSSKJEMA

Konferanse/møte/arrangement
Nordsjøkommisjonen (NSC) 25 års jubileum og stakeholderkonferanse i Aalborg, Danmark 13 – 14. mars 2014
Hovedfokus
<ul style="list-style-type: none"> • Nordsjøkommisjonens arbeid og viktige milepæler gjennom 25 år • Betydningen av samarbeidet rundt Nordsjøbassenget • Framtidig fokus og utvikling av Nordsjøkommisjonen og samarbeidet rundt Nordsjøen
Deltakere
<p>Politiske og adm. representanter fra regionene rundt Nordsjøen – totalt 140 deltakere. Fra Østlandsfylkene deltok representanter for Telemark og Vestfold.</p> <p>TFK: Gunn Marit Helgesen, opposisjonsleder og tidligere president i Nordsjøkommisjonen, Kristian Espeland, medlem i fylkestinget samt Lars Haukvik, Thrond Kjellevoid og Vibeke Jakobsen fra adm.</p> <p>VFK: Per-Eivind Johansen, fylkesordfører, Kåre Pettersen, medlem av fylkestinget samt Live Rud fra adm.</p> <p>I tillegg deltok Ann Irene Sæternes fra Østlandssamarbeidets sekretariat.</p> <p>Øvrige norske fylkeskommuner med bred deltakelse var Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.</p>
Oppsummering fra møtet
<p>Dag 1</p> <p><u>Velkommen</u></p> <p>Fungerende president i Nordsjøkommisjonen, John Lamb, ønsket alle velkommen til feiring av NSC 25 års jubileum. Han understrekte betydningen av samarbeidet både tematisk og som nettverk og la vekt på at det nå er tid for å utvide og styrke nettverket ytterligere. Videre er det lagt opp til å drøfte ulike tema for framtidig samarbeid rundt Nordsjøen. Det er mange viktige tema av felles interesse!</p> <p>Leder av region Nord-Danmark, Ulla Astman, ønsket velkommen til regionen og til Aalborg.</p> <p><u>Flash back på Nordsjøkommisjonens 25 år</u></p> <p>Første sesjon tok et tilbakeblikk på de 25 årene som er gått. Tidligere presidenter holdt hilsningsinnlegg til konferansen.</p> <p><i>Perioden 1989 – 1995</i></p> <p>Peter Cockhead, tidligere generalsekretær i NSC, Skottland</p> <p>Rogaland v/fylkesordfører Arne Rettedal var med i gruppa på 4 personer som tok initiativ til å opprette NSC i 1989 under en generalforsamling i CPMR. Konteksten var: Berlinmuren stod fortsatt og EU hadde lite fokus rettet mot Øst. Det var en regionaliseringsstrømning i Europa samt pro-EU holdninger og interesse for europeisk samarbeid. Både AER og CPMR eksisterte på det tidspunkt og NSC valgte å bli en del av CPMR. I 1991 ble det åpnet for medlemskap fra ikke-EU land i CPMR. UK påtok seg den første ledelsen og i 1992 – 1995 tok Skottland over og etablerte en organisasjonsstruktur med medlemskap, en logo og profil og koblet seg opp til EUs institusjoner. Første GA var i 1992.</p> <p><i>Perioden 1995 – 2004</i></p> <p>Bent Hansen, DK president</p> <p>Tok over i en periode med endring der Tyskland var forent og EU rettet blikket mye østover og</p>

mot Østersjøregionen. Formannskapet jobbet aktivt for å få på plass et Interreg-program for Nordsjøen og lyktes med å sikre EU-finansiering til samarbeidet rundt Nordsjøen. Et viktig skritt for NSC! Det første Interreg Nordsjøprogrammet ble godkjent i 1997 (Interreg II C 1996 – 1999). NSC hadde i perioden 71 medlemmer – flere fra England og Tyskland. De tok mange politiske initiativ, vedtok resolusjoner. To suksesshistorier ble trukket fram:

- Spatial vision for the North Sea
- North Sea Fisheries Partnership

Perioden 2004 – 2012

Gunn Marit Helgesen, NO president

Fortsatte å utvikle organisasjonen som en sterk stemme i Europa. Få mer innflytelse og bli mer synlig. Færre medlemmer på dette tidspunkt bl.a. som følge av regionreformer. En viktig sak ble fokus på regionenes rolle i Europa og arbeidet for sterke regioner med politisk innflytelse - som motkraft mot nasjonalisering. To hoveddimensjoner for organisasjonens arbeid – den politiske og det praktiske prosjektrettede samarbeidet bl.a. gjennom Interreg.

Proessen med North Sea 2020 Strategien ble startet. Konsolidering av nettverket og styrke de gode mellommenneskelige relasjonene. NSC fikk en egen «tartan» som symbol fra 2006.

Perioden 2012 – 2013

Ole B. Sørensen, DK president

Sørensen måtte gå av da han mistet sitt mandat i det danske regionvalget høsten 2013. Han framhevet i sin tale at til tross for kort tid i ledelsen har Nord-Danmark satt sitt fotavtrykk i NSC. De har brakt videre North Sea 2020 strategien og lagt vekt på å sette den ut i praksis. De har hatt fokus på lobbyarbeid i Brussel. Bl.a. fikk NSC 250.000 € fra Europaparlamentet til Nordsjøstrategien. Dette åpner et vindu av muligheter. Sørensen la vekt på tre viktige momenter for fremtiden

- 1) Å være en sterk stemme i Europa
- 2) Implementere Nordsjøstrategien og bruke ulike EU-program i arbeidet
- 3) Jobbe sammen internt mellom grupper og strukturer

Ny president velges på GA juni og oppgaven er klar. Europa trenger Nordsjøregionen og regionene. Strategidokumentet NSR 2020 er et godt verktøy og en plattform for videre samarbeid inn i de neste 25 årene.

Energy and climate change – challenges and opportunities for our communities

Etter runden med Nordsjøkommisjonens utvikling gikk en over til tematisk sesjon med fokus på energi og klima. **Brendan Devlin fra DG Energy i EU-kommisjonen** innledet til tema.

Han la vekt på at Europa må være et fyrtårn for verden mht å utvikle gode ideer og løsninger for fremtiden. Vi trenger en ny governance struktur for endring, i følge Devlin. Regioner og sub-regioner må inkluderes og settes i stand til å gjennomføre nye mål fra EU. Nordsjøregionen kan være en pilot!

Det ble påpekt at Nordsjøregionen mangler en juridisk avtale/politisk plattform for dette. Dvs. et formelt samarbeid mellom landene på nasjonalt nivå rundt Nordsjøbassenget. Develin oppfordret NSC å sette seg i førersetet for å få på plass et slikt juridisk rammeverk for Nordsjøregionen. Gass og vind er viktige Nordsjøressurser. Vindmøller til havs ble framhevet og spesielt behovet for å knytte sammen de ulike landenes nett (grid) slik at energi kan transporteres dit det er behov. Norge må ta en viktig rolle mht ledningsnett – som en hovedleverandør av gass til EU-landene fra Nordsjøen. Regionene må legge til rette. Kommersielle interesser vil ta seg av bygging. Viktig med harmonisering av praksis mht. planlegging og miljøhensyn.

Det er viktig å sikre en balanse mellom interessegrupper. Pt er det ingen som tar ansvar for dette. Kanskje regionene kan gjøre det? Behov for koordinering, harmonisering, dialog mellom stakeholders og MILJØ må stå sentralt i utvikling og utbygging.

Energi er en nøkkelfaktor for Nordsjøregionen og EU vil støtte opp om arbeidet som gjøres og følge opp. Devlin oppfordret alle regionale aktører å gå til sine nasjonale myndigheter og kreve handling.

Direktør i CPMR sekretariatet, Jean Didier Hache presenterte EUs kommunikasjon vedrørende energi og klima mot 2030. EU-landene legger til grunn en reduksjon av klimagassutslipp på 80 – 95% i 2050. Fornybar energi på 27 % i 2030, men ingen bindende mål for dette på nasjonalt nivå i hvert land. Hach stilte spørsmål ved om det vil fungere for å trigge investering i fornybar energi. Trolig trengs fortsatt bindende mål pr. land. Mål med hensyn til energieffektivisering er utsatt til juni pga. en pågående evaluering av nåværende mål. Hach stilte spørsmål ved konsekvensen av at EU-landene nå har lavere ambisjoner enn tidligere år og signalene dette gir til verden for øvrig fram mot klimatoppmøtet i Paris i 2015. Videre kom Hach inn på kommisjonens papir om blå energi og «Osean energy action plan». Dette er viktige moment for CPMRs arbeid. CPMR gir støtte til:

- Høye klimamål
- Ambisiøse mål for fornybar energi
- Mer blå energi

Etter de to innledningene var det parallelle sesjoner innenfor følgende temaområder:

- Green transport – promoting alternative fuel
- North Sea Grid – connecting the North Sea
- Clean Shipping – recommendations for improving the environmental performance of shipping
- Climate change adaptation in harbours and coastal cities

Jeg deltok på sesjonen med fokus på grønn transport – ledet av transportgruppa i NSC. Her fikk deltakerne presentert to prosjekt – ett fra Bremen by (CARE North) og ett om EL-biler fra danske CLEVER A/S.

Connected and sustainable North Sea Communities

Etter de parallelle sesjonene ble forsamlingen hilst av Alister Carmichael, medlem av parlamentet i UK og UK Secretary of State for Skottland.

Co-existence between different users of the North Sea

Etter lunsj ble fokus rettet mot maritim politikk – ett annet sentralt tema for Nordsjøsam arbeidet. Innledning ble holdt av **Heitze Siemers fra DG Mare i EU-kommisjonen**. Han fokuserte på EUs maritime politikk for å støtte opp om økonomisk utvikling. Viktige tema her er turisme og kultur, akvakultur og blå bio-økonomi. Videre la han vekt på planlegging i maritime områder (Maritime Spatial Planning) og overvåking av havområdene (surveillance).

Mht. blå vekst ble bærekrafts-prinsippet framhevet samt det å involvere alle relevante aktører i dialog rundt utvikling. Det vil gi større legitimitet og bidra til lavere konfliktnivå. Langsiktighet er viktig! EUs «Sea Basin Strategies» ble nevnt. Disse legger til grunn betingelser for gjennomføring. Rammeverk for utvikling av ressursene og behov for koordinering. Innovasjon og forskning står sentralt i arbeidet. Forskningsrapporter og studier har økt kunnskapen for å finne ut hvor en skal fokusere og hvor potensialet ligger. Blå vekst er nå innen som prioritet i mange EU-program mht. prosjektfinansiering – f.eks. i Horisont 2020, Interreg og Erasmus+ (kompetanse og læring). Kombinasjon mellom program er mulig. Siemers etterlyste bedre sammenheng og felles forvaltning på tvers av grenser i Nordsjøen. Flerbruk og gjenbruk av installasjoner i Nordsjøen er positivt.

Etter Siemers kom tre korte presentasjoner av praktiske verktøy og samarbeid ved:

Professor Anthony Hawkins, North Sea Regional Advisory Council
John Watt, Oil and Gas Fishery Legacy Found

Matthew Gubbins, Marine Scotland

Deltakerne gikk så over i parallelle sesjoner eller workshops. Jeg deltok på en om blå vekst arrangert av den maritime arbeidsgruppa i NSC. Her var det en kort innledning og så ble deltakerne utfordret til gruppearbeid rundt noe spørsmål. Disse ble så samlet inn for å brukes i videre arbeid i NSC. Den andre workshopen handlet om kystsamfunn (Coastal Communities)

Dag 2

Dagen startet med et tilbakeblikk på gårdsdagen gjennom en videoproduksjon der flere nøkkelpersoner var intervjuet.

Added value of connecting North Sea communities through regional co-operation

Tema for dag to var merverdi av å samarbeide rundt Nordsjøen. Et panel bestående av fem personer holdt først en innledning hver og hadde så en debatt rundt moment fra disse inkl. spørsmål og kommentarer fra salen.

Wolfgang Streitenberger fra DG Regio innledet om makroregionale strategier og EU-program som verktøy for transnasjonalt samarbeid. Han nevnte både det nye Interreg Nordsjøprogrammet og Interreg Europe med sine «policy learning» plattformer. Han ta fram kommisjonens definisjon for en makroregional strategi og hvilke krav de stiller til at en slik strategi skal utarbeides med støtte fra DG Regio. Lederskap og eierskap ble framhevet som nøkkelforutsetninger og nasjonale myndigheter må ta et hovedansvar var Streitenbergers budskap. Hans innlegg viste at han ikke var klar over at Norge var en del av Nordsjø-samarbeidet og et partnerland til EU-landene i sammenheng med en mulig makroregional strategi.

Ole Christensen, medlem av Europaparlamentet fra Danmark, lovet at han skulle ta ansvar for å opprette en inter-group for Nordsjøen i neste periode – dersom han ble gjenvalgt i mai. Han var også med og opprettet Baltic Inter Group i sin tid.

Alison McInnes, medlem av det skotske parlamentet trakk spesielt fram innovasjon og hva som ligger i dette i dag. Hennes definisjon for innovasjon er «adopting, borrowing and developing ideas in a cooperative environment cross sectors and boarders». Hun trakk fram sosial innovasjon og prosessorientering og understreket nødvendigheten av å dele ideer for å få innovasjon til å vokse fram.

Annika Annerby Jansson, president i CPMR fra Skåne, la vekt på bruk av regionale utviklingsmidler fra EU for å utvikle Nordsjøregionen (nasjonale program og Interreg) og at virkemidlene må koordineres bedre i forhold til felles beste for å løfte hele regionen. Det er en stor utfordring i Nordsjøregionen å få nasjonale myndigheter på banen og til å samarbeide seg imellom og med lokale og regionale aktører. Jansson viste til de 250.000 Euro som Nordsjøkommisjonen har fått til å forberede en makroregional strategi. Tre forslag ble lansert:

- Iverksette en lobbyplan/kommunikasjonsstrategi for å få nasjonale myndigheter på banen
- Jobbe for å få flere medlemmer i Nordsjøkommisjonen fra UK og få med Belgia (Flandern).
- Sende en henvendelse til kandidater til Europaparlamentet og gjøre dem oppmerksom på North Sea region 2020 strategien og det viktige arbeidet for å få landene og EUs institusjoner med i utviklingen av regionen.

Jansson trakk fram at CPMR ønsker et tettere samarbeid med Nordsjøkommisjonen og hun påpekte at NSC er for selvstendig.

I tillegg deltok **fungerende president i NSC, John Lamb**, i panelet.

I debatten som fulgte ble bl.a. dette med manglende et rammeverk for samarbeid rund Nordsjøen understreket ytterligere og behovet for at landene tar en mer proaktiv rolle gjentatt. Et forslag/en ideen var å benytte EGTC (European Grouping of Territorial Cooperation) - et lovverk etablert av EU- som grunnlag. Velges en slik løsning kan ikke nasjonale myndigheter gå imot.

Det ble også anbefalt å finne ett land (nasjonal myndighet) som var villig til å ta saken opp med de andre landene og sette seg i førersetet. Bedre bruk av den kollektive stemmen i forbindelse med saker av betydning ble også framhevet. For øvrig var det lite nytt som kom fram i debatten!

The North Sea Region the next 25 years

Etter paneldebatten satte **Irene McMaster fra EPRC** (European Policy Research Centre) fokus på Nordsjøregionen de neste 25 år. Hun viste bilder som reflekterte hva folk forbandt med Nordsjøen for 25 år siden og nå. Energi og fiskeri står sentralt. McMaster påpekte behovet for å se på de store sammenhengene og å samle midler til større prosjekt og investeringer for framtiden. Hun la også vekt på nødvendigheten av å finne de riktige samarbeidspartnerne som kan bidra til å forsterke hverandre og til gode prosesser. Muligheter for de neste 25 år:

- Øke profilen og styrke Nordsjøen stemme i Europa
- Jobbe for flere medlemmer for å få en kritisk masse
- Utløse finansielle ressurser til regional utvikling

For å ta samarbeidet videre ble fire element framhevet:

- Rationale – behovet for et klart fokus for NSC arbeid
- Results – markedsføre og promovere resultat av samarbeidet og det en har lykkes med
- Reach - nå ut til nye medlemmer og kontakter
- Relationship – styrke og utvikle nettverket

Conclusions

Konferansen ble avrundet av moderator gjennom de to dagene **Baronesse Ros Scott** og visepresident i Nordsjøkommisjonen **Tom Christer Nilsen, fylkesordfører i Hordaland**. Spesiell takk ble rettet til Geir Sør-Reime (Rogaland) og Jon Halvard Eide (Vest-Agder) for lang og tro tjeneste som koordinatorene i henholdsvis turisme og kulturgruppa og transportgruppa i Nordsjøkommisjonen (15 år). Takk ble også fordelt til vertskap for konferansen og til sekretariatet i Nordsjøkommisjonen.

Rapportør/forfatter

Lillehammer/Oslo 24.03.14 - Ann Irene Sæternes, Østlandssamarbeidets sekretariat

Lenker

www.northsea.org